

Vergaderjaar 2013–2014

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 1828

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 april 2014

Gelet op de toezegging dat uw Kamer een afschrift ontvangt van reacties op de Europese consultaties¹, treft u bijgaand het antwoord aan van het kabinet op de brede consultatie door de Europese Commissie over de «Europese ruimte voor vaardigheden en kwalificaties»². Ter toelichting merk ik graag het volgende op.

De Europese ruimte voor vaardigheden en kwalificaties is een nieuw begrip dat als zodanig geen basis vindt in het EU-verdrag. Het werd vorig jaar voor het eerst genoemd door de Voorzitter van de Europese Commissie. Uw Kamer heeft tegen deze achtergrond aangegeven eventuele voorstellen met prioriteit te zullen volgen (Kamerstuk 22 112, nr. 1750).

Het gaat bij de Europese Ruimte in essentie om een verzamelnaam voor een aantal al bestaande instrumenten, met twee pijlers. Eén pijler betreft instrumenten gericht op het bevorderen van vaardigheden, de tweede pijler betreft het erkennen van kwalificaties gericht op het bevorderen van (arbeids-)mobiliteit. In de bijlage zijn de doelstellingen van elk van deze instrumenten nader omschreven.

De Europese Commissie wil door middel van deze consultatie ideeën en standpunten van stakeholders verzamelen over:

- de problemen met betrekking tot de transparantie/herkenbaarheid en erkenning van vaardigheden en kwalificaties waarmee studenten en werknemers geconfronteerd worden wanneer ze binnen en tussen lidstaten verhuizen;

¹ afspraak gemaakt in AO op 12 februari 2013 betreffende informatievoorziening over Europese besluitvorming (Kamerstuk 22 112, nr. 1581).

² Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

- de mate waarin het gerelateerde Europese beleid en instrumenten geschikt zijn;
- de mogelijke voordelen van het creëren van een «Europese ruimte voor vaardigheden en kwalificaties».

De Nederlandse regering hoopt vooral dat deze consultatie zal bijdragen aan een betere uitvoering van en meer coherentie en synergie tussen de verschillende Europese instrumenten en daarmee samenhangende beleidsmaatregelen op het terrein van onderwijs en werkgelegenheid.

Volgens onze informatie worden deze instrumenten nog niet intensief benut in de lidstaten. De invoering neemt meer tijd in beslag dan destijds bij de besluitvorming over deze instrumenten werd verwacht. Onder meer kan dit worden verklaard door de economische crisis, veel instrumenten zijn voor deze crisis, rond 2008, aangenomen. Invoering geniet daarom in veel landen geen hoge prioriteit.

We zien in Nederland onder meer de volgende specifieke uitdagingen voor de uitvoering van de bestaande instrumenten (de instrumenten zijn toegelicht in de bijlage):

- Het verbreden van de kennis over de instrumenten buiten de kring van technische experts, naar een bredere kring van werknemers, werkgevers en studenten. Betere communicatie is nodig om dit te realiseren. Een voorbeeld is het instrument Europass, dat niet algemeen bekend is. In dit verband merken wij ook op dat vragen in de consultatie tamelijk gedetailleerd en technisch zijn en geen breed publiek zullen aanspreken.
- Een breed gebruik van leeruitkomsten (de basis van alle instrumenten) is nog geen realiteit.
- De tweede mijlpaal van het EQF verdient meer aandacht; met de vermelding van het EQF- niveau op diploma's en supplementen, zal het EQF meer bekendheid krijgen bij werknemers, werkgevers en studenten. En later kan mobiliteit van werknemers en studenten succesvoller bevorderd worden.
- Met betrekking tot de synergie tussen ECTS en ECVET, denk ik dat een samenvoeging van credits en studiepunten, bij voorkeur gebaseerd op leeruitkomsten, belangrijk is om studentenmobiliteit te bevorderen.

In Nederland zelf werken we aan pilotprojecten in technische en zorgsectoren om de instrumenten ECVET, RPL en EQF te combineren en te onderzoeken of een combinatie van deze instrumenten bijdraagt aan het doelmatiger opleiden van volwassenen en doelmatige routes van werk naar werk. De eerste resultaten hoop ik eind dit jaar tegemoet te kunnen zien.

Ik zie uit naar de voorstellen die de Europese Commissie zal baseren op de consultatie. Daarbij dient, zoals hiervoor aangegeven vooral ingezet te worden op een betere uitvoering van bestaande instrumenten, en te worden afgezien van het creëren van nieuwe instrumenten.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
M. Bussemaker

Overzicht van relevante instrumenten en definities

EQF

Het Europese Kwalificatiekader of EQF is bedoeld om kwalificatieniveaus van de verschillende kwalificatiesystemen in het onderwijs op Europees niveau transparant en onderling vergelijkbaar te maken, zodat de mobiliteit in het onderwijs en op de arbeidsmarkt kan worden verbeterd en gelijke kansen in de kennismaatschappij, een leven lang leren en verdere Europese integratie worden bevorderd.

Het EQF is een kwalificatiekader dat bestaat uit acht niveaus van leerresultaten. Leerresultaten zijn beschrijvingen van wat iemand weet en kan doen na de voltooiing van een leerproces, waar dan ook doorlopen. Deze leerresultaten worden in het EQF per niveau beschreven in termen van kennis, vaardigheden en competenties.

NLQF

Het Nederlands Kwalificatiekader of NLQF is een beschrijving van de kwalificatieniveaus in Nederland in leerresultaten (eindtermen). Het gaat om ordening van bestaande kwalificaties op een wijze die in heel Europa betekenis heeft. De gereguleerde opleidingen zijn generiek ingeschaald door middel van het ontwikkelde NLQF. Bijvoorbeeld mbo 4 is ingedeeld op niveau 4 en masteropleidingen op niveau 7. Een NLQF niveauaanduiding geeft geen recht op titels of graden, is niet gebonden aan onderwijssectoren en regelt geen in- en doorstroomrecht. Een NLQF-niveau is een «guideline» om de beoogde leerresultaten grofmazig te kunnen vergelijken t.b.v. een flexibele arbeids- en studentmobiliteit en niet meer dan dat.

ECVET

ECVET betekent European Credit system for Vocational Education and Training. ECVET heeft als doel om de student- en arbeidsmobiliteit te bevorderen. Is net als het NLQF en EQF gebaseerd op leerresultaten en leerweg onafhankelijk. Het is een systeem voor transfer, validatie en stapeling van beoordeelde leerresultaten van een individu, die behaald zijn met het oog op het halen van een kwalificatie.

ECVET eenheden kunnen tevens effectief worden ingezet bij het begeleiden van mensen van werk naar werk, ze vergroten de kansen van laagopgeleiden bij het behalen van een kwalificatie en het re-integreren van mensen die al dan niet tijdelijk buiten het arbeidsproces terecht zijn gekomen.

ECTS

Het European Credit Transfer System is in 1989 geïntroduceerd als een creditsysteem t.b.v. de mobiliteit van studenten in het hoger onderwijs. Het is gekoppeld aan de input/tijd die een student moet investeren om tot een bepaald resultaat te komen.

EQAVET

European Quality Assurance in VET is het Europese netwerk voor kwaliteitsborging in het mbo.

Euroguidance

Euroguidance is het Europese netwerk ter bevordering van loopbaanontwikkeling en loopbaanbegeleiding (lob) van burgers in het kader van Leven Lang leren in alle lidstaten (betreft dus niet alleen de onderwijssector, maar ook de arbeidsmarkt en aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt).

Eures

Eures is een netwerk van arbeidsbemiddelingsdiensten en de Europese Commissie met als doel informatie, advies en diensten te verlenen op het gebied van werving en arbeidsbemiddeling («job-matching») aan werkzoekenden en werkgevers, alsmede aan iedere burger die wil profiteren van het beginsel van het vrije verkeer van personen.

ENIC/NARIC

The European Network of Information Centres is een netwerk met als doel het beoordelen van buitenlandse diploma's en bevordering van mobiliteit van studenten met praktische informatie.

ESCO

De Europese Commissie ontwikkelt ESCO (European Skills, Competences and Occupations taxonomy), een soort digitaal woordenboek met beschrijvingen van kwalificaties, vaardigheden en competenties die nodig zijn voor de belangrijkste beroepen. ESCO heeft als doel de arbeidsmarkt van dienst te zijn.

EHEA

The European Higher Education Area heeft als doel het hoger onderwijs meer coherent te maken binnen Europa.

Eurodesk

Eurodesk is een website met informatie over Europees beleid voor jongeren en informatie voor diegenen hen die met en voor jongeren werken.

Europass

Europass bestaat uit verschillende Europese documenten waarmee burgers hun vaardigheden en kwalificaties kunnen documenteren.

NCP NLQF

Het Nationaal Coördinatiepunt NLQF is een onafhankelijke organisatie die zorgt voor de invoering van het NLQF in Nederland. Het NCP NLQF heeft als taken:

- De inschaling in het NLQF (en EQF) van de niet door de overheid gereguleerde kwalificaties.
- De kwalificaties die zijn ingeschaald, opnemen in het NCP-register.
- Informatie en communicatie over het NLQF en het EQF.
- Monitoring en evaluatie van het NLQF van zowel het kwalificatieraamwerk zelf als het invoeringsproces.